

'energy', 'application' and 'development or increase'.] (*pp.* क्रांत; *pres.* क्रामति, क्रमते, क्राम्यति) 1 To walk, to step, गम्यमानं नतेनासीदगतं क्रामतापुरः Bt. viii. 2, 25; 2 to jump, to leap, क्रमं बन्धं क्रामिमुं (हरिः) Bt. ii. 9, v. 51; 3 to ascend; 4 to excel, स्थितः सर्वोन्नतेनोर्वी क्रात्वा मेहरिवामना R. i. 14; 5 to take possession of, to fill, ते क्राता यथा चेतसि विस्मयेन R. xiv. 17; 6 to undertake, to strive after, to be competent for, (with a dat. or an inf.), *e. g.* व्याकरणाध्ययनाय क्रमते or कटाय क्रमते, हत्वा रक्षसि लवितुमक्रमी-न्यारुतिः पुनः अशोकवनिकामिव Bt. ix. 23, व्युत्पत्तिरार्वाजितकोविदाऽपि न रंजनाय क्रमते जडानाम् Vikr. Ch. i. 16; 7 to have scope, to be at home in, *e. g.* ऋक्ष क्रमते बुद्धिः or क्रममाणोऽरिसंसदि Bt. viii. 22; 8 to have sexual intercourse with. With अति -1 to cross, *e. g.* स नदीः पर्वतांश्च वनानि च सरांसि चाचिरैणातिचक्रामः; 2 to go beyond, to transgress, Megh. ii. 40, i. 57; 3 to excel, to surpass; 4 to pass, to pass away (as time), *e. g.* अत्य-क्रामदाविज्ञातः कालः परमदुस्तरः or अतिक्रांते दशाहे M. v. 76; 5 to disregard, to neglect, *e. g.* प्रथितयज्ञां धावकवी-भिर्बकविपुषादीनां प्रबंधानतिक्रम्य वर्तमानकवेः कालिदासस्य कृतौ किं कृतो बहुमानः Mal. i, or कथं ज्यैष्ठानतिक्रम्य यवीयान् राज्यमहेति Bh. i. अधि- to ascend, अध्या- to occupy, to take, *e. g.* अध्याक्रांता वसतिरमु-नाप्याश्रमे सर्वभोग्ये Sak. ii. अनु- 1 to follow; 2 to begin; 3 to give the contents of. अन्वा- to visit one after another. अप- to leave, to

go away from. अभि- 1 to go to, to approach, to enter, *e. g.* अभिचक्राम काकुत्स्थः वार-भंगाश्रमं प्रति; 2 to wander. अव- to withdraw. आ- 1 to seize, to conquer, (यावत्) आक्रम्याक्रम्य रूपं स्रष्टि न जरया लुप्यते प्रेयसीनाम् Bhartr. i. 70; 2 to approach; 3 to fill, to take possession of, *e. g.* खं के-शवोऽपर इवाक्रमितुं प्रवृत्तः Mrich. v.; 4 to begin, to commence; 5 (in the Atm.) to come up, to rise, *e. g.* यावत्प्रतापनि-धिराक्रमते न भानुः R. v. 71; 6 to occupy. उन्- 1 to go up, out or beyond, *e. g.* ऊर्ध्वं प्रा-णा द्युत्क्रामन्ति M. ii. 120; 2 to neglect, to disregard, *e. g.* आर्षं प्रमाणमुत्क्रम्य धर्मं न प्रतिपालयन् Bh. iii. उप- 1 to approach; 2 to assail; 3 to make advances to, *e. g.* सर्वो-पायैरुपक्रम्य सीताम्; 4 to physic; 5 (in the Atm.) to commence, to begin, *e. g.* परीक्षितमुपाक्रन्त राक्षसी तस्य विक्रमम्. निस्- 1 to go away, to exit, to leave; 2 to come out of, Bt. vii. 71. परा- 1 (in the Atm.) to display spirit, courage or strength or heroism, बकवधितयेदर्थान् सिंहव-च पराक्रमेत् M. vii. 106; 2 to turn back; 3 to march against, to attack. परि- 1 to walk about, to walk round; 2 to overtake. प्र- (in the Atm.) 1 to begin, to com-
mence, प्रचक्रमे च प्रतिवृत्तमचर-त् R. iii. 47, K. S. iii. 2; 2 to walk on, Bt. xv. 23. प्रति- to return. वि- 1 (in the Atm.) to walk along or through, Bt. viii. 24; 2 to assail, to overcome, to con-quer. व्यति- 1 to transgress; 2 to pass (time). व्युन्- See उन्. सम्- 1 to come to-
gether, to meet together; 2

to traverse, to go or pass through; 3 to approach; 4 to enter on or in, *e. g.* कालो ह्ययं संक्रमितुं द्वितीयं सर्वोपकारकम-माश्रमं ते R. v. 10. समा- 1 to occupy, to take possession of, *e. g.* सममेव समाक्रांतं इयं हि-रदगामिना। तेन सिंहासनं पित्र्यमखिलं चारिमंडलम् R. iv. 4; 2 to assail, to conquer.

क्रम I m. 1 A step, a pace, *e. g.* सागरः प्रवर्गेद्रेण क्रमेणैकेन लघितः Bh.; 2 a foot; 3 going, proceeding, course, (क्रमात् or क्रमेण 'in course of time', 'gradually,' R. iii. 30), भाग्यक्रमेण हि भूनाति भवन्ति याति Mrich. i, R. iii. 7, 32; 4 preparation, readiness, क्रमं बन्धं क्रमितुं सकीपः Bt. ii. 9, (the word, however, is rendered by सामर्थ्ये here by the glossarists); 5 regular progress, order, series, suc-
cession, M. vii. 24, ix. 85, ii. 173, iii. 69; 6 method, manner, नेत्रक्रमेणोपहृतिं सूर्यश्च R. vii. 39; 7 an undertaking, an enterprise; 8 act, deed, लज्जासीन्मम तेन साय्यपहता तत्कालयोग्यैः क्रमैः Am. S. 33, कोप्येष क्रांतः क्रमः 43; 9 a particular manner of recit-
ing Vedic texts; 10 power, strength; 11 performance, ह-
त्यमत्र विततक्रमे क्रातो Sis. xiv. 53. II n. Mud. Comp. -अ-नुसार, अन्वय m. regular order, due arrangement. -आ-गत, आयात a. descended or inherited lineally. -ज्वा f. the sine of a planet, declina-
tion. -तत्त्वं ind. gradually, successively. -अंग m. irregu-
larity. -रास् ind. gradually, by degrees, regularly, suc-
cessively, R. xii. 47, M. i. 68, iii. 12, vi. 23.

क्रमक I a. (f. का) Orderly methodical. II m. A student.